

ZWIĄZKOWCY I PRACODAWCY O ENERGETYCE

LIST INTENCYJNY ORGANIZACJI PRACODAWCÓW I ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W SPRAWIE OKREŚLENIA STRATEGII ROZWOJU SEKTORA PALIOWO-ENERGETYCZNEGO W POLSCE

W dniach 1-2 października 2008 r. odbyła się w Warszawie I Wspólna Debata pracodawców i pracowników sektora paliwowo-energetycznego w Polsce: „Co zrobić, żeby w Polsce nie zabrakło energii?”, której celem było określenie wizji i strategii rozwoju sektora energii w kraju. Uczestnicy I Debaty wyrażają przekonanie, że polityka gospodarcza wobec tego sektora gospodarki narodowej powinna obejmować następujące obszary:

- I. Legislacyjny
- II. Techniczny i technologiczny
- III. Racjonalnej polityki gospodarowania energią
- IV. Kreowania właściwego wizerunku polskiego sektora paliwowo-energetycznego

Uczestnicy I Debaty opowiadają się za zdecydowanymi zmianami w istniejących rozwiązaniach prawnych odnoszących się do gospodarki energetycznej. Zmiany te powinny mieć na celu:

- Dostosowanie do warunków funkcjonowania polskiej gospodarki sposobu przekształceń sektora paliwowo-energetycznego, który powinien zapewnić zrównoważenie interesów pracodawców i pracowników,
- Budowanie racjonalnych podstaw rozwoju rynku energii, poprzez stworzenie silnych podmiotów działających na tym rynku.

Powyższe cele powinny być zrealizowane przede wszystkim przez nowelizację ogólnych aktów prawnych obejmującą:

- Wprowadzenie czytelnych i precyzyjnych zakresów kompetencji organów administracji państwowej i samorządowej właściwych w sprawach gospodarki paliw i energii.
- Ustalenie jasnych metod regulowania działalności przedsiębiorstw energetycznych, w tym kwestii związanych z prowadzeniem i rozliczaniem inwestycji.
- Wyraźne sprecyzowanie zasad kreowania relacji pracodawca - pracownik.
- Określenie zasad planowania zaopatrzenia w paliwa i energię, opartych o krajowe zasoby surowców.

Zmiany szczegółowych aktów prawnych powinny dotyczyć, między innymi:

- Wprowadzenia racjonalnych reguł podatkowych dla sektora,
 - Wprowadzenia racjonalnych preferencji dla producentów wytwarzających ciepło i energię elektryczną w skalarzeniu,
 - Ułatwienia regulacji stanu prawnego sieci energetycznych realizowanych w minionych latach przez różnych inwestorów, a eksploatowanych obecnie przez sieciowe przedsiębiorstwa energetyczne,
 - Wprowadzenie regulacji prawnych ułatwiających prowadzenie inwestycji górniczych i energetycznych.
- W zakresie racjonalnej gospodarki energią należy:
- Zapewnić możliwość pełnego zaspokojenia potrzeb energetycznych odbiorców przez kształtowanie właściwej struktury bazy paliwowej oraz zapewnić utrzymanie bezpieczeństwa energetycznego.
 - Dążyć do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju sektora zgodnie z założeniami polityki energetycznej kraju i samorządów lokalnych uzgodnionymi ze środowiskami pracodawców i pracobiorców.
 - Stworzyć systemowe rozwiązania ułatwiające sektorowi wprowadzanie najlepszych i najnowszych rozwiązań technologicznych.

Energetyka polska jest oparta głównie na spalaniu węgla. Pod tym względem Polska różni się od większości krajów europejskich, w których udział paliw stałych w bilansie energii pierwotnej jest znacznie mniejszy. Niezbędne jest więc prowadzenie badań i studiów rozwojowych ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień ochrony środowiska.

Szczególne zadania polskiego sektora energetycznego wynikają z uczestnictwa naszego kraju w Unii Europejskiej. Należą do nich m.in.:

- Nawiązanie ściślejszej współpracy z europejskimi organizacjami i stowarzyszeniami branżowymi.
- Intensyfikacja prac w zakresie tworzenia wspólnej polityki energetycznej w Unii Europejskiej.
- Intensyfikacja prac nad połączeniem polskiego systemu energetycznego z europejskim systemem energetycznym.

Uczestnicy I Debaty poświęconej rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego, opierając się na analizach wpływu Pakietu Klimatyczno-Energetycznego na polską gospodarkę, apelują o zabezpieczenie interesów naszej gospodarki przy negocjacjach nad kalendarzem wprowadzenia PKE. Jednocześnie deklarujemy pomoc rządowi w osiągnięciu tego celu. W przypadku gdy wynegocjowany pakiet nie zabezpieczy interesów gospodarki polskiej opowiadamy się za jego zawetowaniem.

Partnerzy społeczni wyrażają pogląd, że polski sektor paliwowo energetyczny dobrze służy społeczeństwu, pomi-

mo różnorodnych uwarunkowań. Stanowi to dobrą pozycję do jego efektywnego funkcjonowania w XXI wieku. Wskazujemy jednak, że brak dostatecznego wsparcia w tworzeniu otoczenia prawno gospodarczego, sprzyjającego rozwojowi sektora, może odbić się negatywnie na długofalowym rozwoju gospodarki.

Uznając wysoką pozycję organizacji pracodawców i związków zawodowych w środowisku gospodarczym, uczestnicy Debaty wyrażają nadzieję, że ich interesy będą właściwie uwzględniane przez organa państwa, administrację rządową i samorządową, jak również organizacje pozarządowe i międzynarodowe. Strony widzą konieczność dalszego rozwoju dialogu społecznego w sektorze paliwo-energetycznym. Oceniając, że dialog dwustronny jest skutecznym narzędziem do rozwiązywania wielu istotnych problemów branży, widzimy konieczność kontynuowania dalszych debat.

- *Forum Związków Zawodowych*
- *Konfederacja Pracodawców Polskich*
 - *NSZZ „Solidarność”*
- *Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych*

Warszawa, 2 października 2008 r.

EFG - FUNDUSZ GLOBALIZACJI

Istotnym wyzwaniem dla europejskiego przemysłu jest delokalizacja produkcji, która obejmuje swym zasięgiem nie tylko tradycyjne sektory gospodarki, ale także sektory nowoczesnej technologii. Głównymi beneficjentami tego procesu są Indie i Chiny. W wyniku przenoszenia produkcji z kraju do kraju dotkliwe straty ponoszą przede wszystkim pracownicy, którzy tracą dotychczasowe zatrudnienie.

Stąd poparcie przez OPZZ inicjatywy Parlamentu Europejskiego, który zaproponował utworzenia Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG).

Fundusz ten został ustanowiony 20 grudnia 2006 r. i ma na celu udzielanie indywidualnej pomocy pracownikom przedsiębiorstw, którzy w wyniku globalizacji i liberalizacji handlu stracili pracę. EFG ma łagodzić negatywne skutki otwarcia rynku unijnego dla obrotu gospodarczego z krajami trzecimi. Podstawowym warunkiem skorzystania z środków EFG jest udowodnienie, że zmiany w światowym handlu skłoniły producenta do przeniesienia produkcji do innego kraju. Wsparcie z funduszu globalizacyjnego można przeznaczyć na szkolenia oraz pomoc w poszukiwaniu pracy albo złożeniu własnej firmy. Pomoc mogą otrzymać pracownicy znajdujący się w okresie wypowiedzenia oraz osoby, których umowa o pracę już została rozwiązana w wyniku zwolnień grupowych. O przyznanie środków z EFG występują – w imieniu i na wniosek krajowych przedsiębiorców – do Komisji Europejskiej poszczególne państwa członkowskie Unii Europejskiej. **Jak dotąd polscy przedsiębiorcy nie wystąpili ze stosowanymi wnioskami.** Z Funduszu korzystają już pracownicy innych państw Unii Europejskiej. W Parlamencie Europejskim na akceptację oczekują kolejne wnioski, złożone przez Hiszpanię i Litwę.

Wniosek Hiszpanii (kwota 10.471.778 EURO) dotyczy zwolnienia 1589 pracowników, z czego 1521 w przedsiębiorstwie Delphi w Andaluzji, które jest producentem komponentów dla przemysłu samochodowego oraz 68 pracowników spośród dostawców dla Delphi. Andaluzja, region autonomicz-

ny na terenie którego znajdują się zakłady Delphi, zajmuje drugie miejsce pod względem wysokości stopy bezrobocia w Hiszpanii. W pierwszych trzech miesiącach 2007 r. stopa bezrobocia osiągnęła tam poziom 12,51% (8,47% w Hiszpanii). W następstwie zamknięcia fabryki Delphi pod koniec lipca 2007 r., liczba zarejestrowanych bezrobotnych w sektorze przemysłowym wzrosła w okresie między czerwcem a sierpniem 2007 r. o 1449 osób, czyli 19,4%. W przypadku Delphi produkcja komponentów do pojazdów silnikowych zostanie przeniesiona do specjalnej strefy w Tangerze (Maroko), w której obowiązuje zwolnienie z opodatkowania. Hiszpania dowodzi we wniosku, że zwolnienia pracowników są skutkiem tendencji w państwach członkowskich Wspólnoty do przenieszenia części swojej krajowej produkcji do krajów trzecich. W konkretnym przypadku przeniesienia zakładów do Afryki Północnej, Hiszpania stwierdziła, że jest ono spowodowane różnicami kosztów pracy i kosztów ochrony środowiska, istnieniem systemu ulg podatkowych, specjalnymi udogodnieniami dla inwestycji zagranicznych oraz bliskością rynku UE.

Wniosek Litwy (kwota 298.994 EURO) dotyczy zwolnienia 1089 pracowników w następstwie zamknięcia Alytaus Tekstile, przedsiębiorstwa produkcji tekstylnej. Litwa należy do krajów z największą względną produkcją tekstylno-odzieżową wśród nowych krajów członkowskich. W 2006 r. udział sektora tekstylnego i skórzanego w całkowitej wartości dodanej, wygenerowanej przez krajowy przemysł wytwórczy wyniósł 10,4%. Sektor ten zatrudniał także 22,6% wszystkich zatrudnionych w przemyśle wytwórczym. 80% litewskiej produkcji tekstylno-odzieżowej jest przez-naczone na eksport, gdyż krajowy rynek litewski jest niewielki. Prawie wszyscy spośród 1089 zwolnionych pracowników mieszkają w mieście i gminie Alytus, gdzie udział bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym zwiększył się z 3% w listopadzie 2006 r. do 3,9% w listopadzie 2007 r. (m.in. po ogłoszeniu upadłości przez Alytaus Tekstile). Litwa stwierdziła w swoim wniosku, że zwolnienia są wynikiem przenoszenia światowej produkcji tekstylnej i odzieżowej do tańszych krajów azjatyckich, w szczególności do Chin. Przed przystąpieniem do Unii Europejskiej znaczna część eksportu wyrobów tekstylnych Litwy kierowana była do państw członkowskich UE. Od 1 stycznia 2005 r., czyli od momentu wygaśnięcia Porozumienia Wielowłóknowego Światowej Organizacji Handlu (WTO), Litwa musiała stawić czoła nasilonej presji konkurencyjnej ze strony krajów pozawspółnotowych, a w szczególności ze strony tanich producentów azjatyckich. We wniosku rząd Litwy stwierdza, że gospodarka tego kraju znacząco ucierpiała z powodu zwiększonej konkurencji spowodowanej liberalizacją handlu tekstyliami. W celu udowodnienia tej tezy wykorzystano statystyki WTO oraz Eurostatu. W następstwie wygaśnięcia Porozumienia Wielowłóknowego WTO oraz dalszego zniesienia ograniczeń ilościowych w imporcie wyrobów tekstylno-odzieżowych, przywóz wyrobów chińskich do krajów EU-25 zwiększył się prawie dwukrotnie z poziomu 11,8 mld EURO do poziomu 22,9 mld EURO w 2005 r. Władze litewskie dowodzą, że pomiędzy 2000 r. a 2006 r. obroty handlu wewnątrzspółnotowego w zakresie przędzy bawełnianej oraz tkanin zmniejszyły się o 50%, natomiast import z Chin wzrósł o 115%.

Roczny budżet EFG wynosi 500 mln EURO. Dotychczas na dwa wnioski przeznaczono kwotę 3.106.882 EURO. Do dyspozycji wnioskodawców pozostaje kwota 496.893.118 EURO. W Polsce za prowadzenie spraw związanych z otrzymaniem wsparcia z EFG odpowiedzialne jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Więcej na ten temat można przeczytać na stronie internetowej www.mrr.gov.pl, w zakładce Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji.

(nq)